

Namê mı Ardawa!

Arda ŞANLI

Namê mı Ardawa. Ez, ni welat de biyo pil, mı ita wend. Ma u piê mı Çolig (Bingöl) ra ame. Pero pia serra 1989 de amayme. Ma, dı wa u birayme. Ju ezo, ju ki birayê mı esto. Piê mı nika nêgurino. Ez, Vienna de maylimen kon. Maya mı ki lewê mı de gurina.

Ez maylîmo (malîmo) hama mekteb de nêgurin. Wayirê karê xuyo. Ju çê domanu (Çocukeyi, Kindergarten) gurenon. Karê xo ra zaf rajiyo, ebe haşteniya xo kon. Hatam nika çar zono muso: Almanki, İngilizki, Tırki u Zazaki.

Zonê ma Zazaki çê ma de tim yeno qesey kerdene. Ez zonê rınd famkon, rınd qesey kon; hama gereke hetê wenden u nusnae-ne ra tenena bımuseri.

Bımane wes u waren de!

Merdene, zonê ma ra tenena dÿrya!

Hüseyin ŞİMŞEK

Na dina ebe xêlê jibatiyo çerexina. Jibatiya juye ki sebeta i zonê qe yene qırkerdiyene. Her roca newe, zonê mıslete qıckeke tenena rew bene wind. Hatam nika, dina de 6.000 (şeş hazar) tene zoni amaybi qesey kerdene. Ni zono ra xele teni bi wind şî. Xêlê teni cıla merdene dere. Zonê hêneni este ke ni zono, teyna dı-hire ison zonene, qesey kene.

Serê dina de dı hefte de ju, ju zon mireno! Xêlê zonê ke xona weşene ki, ino ra zafê teni, hama hama peyniya rayê dere. Zonê heneni este ke ino nika, teyna dı-hire isoni qesey kene. Alexander Von Humboldt, mısletê Alaman rawo. U zaf feteliya, xêlê ca u welati di. Venezuella de şîyo ju dewe. Na dewe, nijdiye çemê Orinoco de manena: Maypures! Humboldt, uca raşt a ju papaxan amo. Fekê papaxan qe qapan nêbeno, qe ju deka wengê xu nêbirneno. Humboldt dewico ra perskeno:

“Nu papaxan sewano? Ebe kamci zoni vano?”

Dewico nia cuab dane cı:

“Ma ki thawa fam nêkeme. Nu heywan zonê aşira Atureso qesey keno. İno ra qe kes nêmend, pero merd şî.”

Na dirbeta henena ke gonya ison kena husk! Çimê ison giran giran bêne pır. Riê ison de thal u tırs kuyno tewerte.

Mıntıqa Qeqes (Kafkas) de, dormê u lewê Golê Hazar de zaf mısleti este. Waxtê waxto de zonê ke uca amene qesey kerdenê, bêhesab bi. Hama nika heni niyo! Xêlê zoni bi wind şî. Zonê şarê Timoro (Avustralya) Mati Ke bi. Nu zon key bi wind, kam zonenno? Kilm ra, zonê ke hatam nika bi wind şî, ma şikime ino sero qese derg bıkime. Namê i zono jubin dima binusnime, pelgê ju kitabî senik yene. Yane, “merdene” teyna raya zonê ma sero nêniştbi ro.

Merdene, amaybi niştbi qırtıka zonê ma ki! Hama nika sabime ke zonê ma, merdene verê çêberê xora tereqıte! Ez heni guman kon ke, endi Zazaki/Kirmancki re merdene çina. Ma eke heniro, destanê xo phıstın kerime, lingê berzime lingê ser ronışime! Ne! Qe kes zonê xo ra dest meonco! Heroc qesey bikero, bıwano, binusno, bımuso...

Xo wira mêkero kes: Ju qese xo vira ardene, zonê ma ra tenena dÿri bena merdene!

raa ma

Pelga Zazaki/Kirmancki ⇨ Nisane 2015 ⇨ Amor: 1 0 ⇨ Cırm: 0,50 €

JU SERRE DE 10 AMORİ Nara dima internet de raê ceme!

Raa Ma - Ju serre ra raver, na asma Nisane de ma amorê **Raa Mao** viren vet. Ma nika, Nisane 2015 de ju serra qu qedene. Serra diene de ma wazeme ke pelga ma **Raa Ma**, internet de raê bicero. Çıra nia keme?

♦**Raa Ma**, formatê ju pelge de vetene xêlê emeg u waxt vazena.

♦Pelga ke vete, vıla derdene ki zametê xo zafo. Ma, zaferi teyna Vienna de vıla keme.

♦Her ju pelgê ra rengın kopi kerdene, her asme ma re masraf veceno.

♦İ isonê maê ke Austria de re, xêlê teni nêşikine ebe Zazaki bıwane u binusne.

Raa Ma ke formê ju pencerê internet de biyarime raştê, hetê ma ra ki hetê wendoğora ki tenena rındo. Sebeter interneti, pero ke ma ju asmê de xerc kerdene, ju serre de xerc keme. Nusenê ma zaferi teyna Vienna de nê, her ju caê Austria de, kotye dina de ke isonê ma este uca yene wendene. Karê pencerê interneti (gore pelge vetene) zaf zaf siviko.

Heto bin ra redaktorê **Raa Ma** Hüseyin Şimşek, wertê ni asmo de çimo ra unca emelet beno. Vienna de xora dı-hire teni este şikine Zazaki re redaktoren bıkere. Pencerê interneti, barê redaktoronê ma ki tenena keno sivik.

Internet de raveri, “www.facebook.com/” de ju pencerê **Raa Ma** ma kerd ra. Sıma ke namê **Raa Ma** nuşt, şikine “*facebook*” de ma bıvine. Ju waxt, ma wazeme ke karê interneti nia bıberime. Ora dima, planê ma de teyna **Raa Ma** re ju pencerê rakerdene ki esta. Ma wazeme ke giran şime. Çıxa isonanê ma ke nu zon musa, şınor u kesidê karanê xo heni hira u xêlê kime.

Nu are de xeberê, çirok u zarawê, makaleyê ke ma hatam nika 10 pelgo de ca da cı, ino peruna ju kitab de ame telewe. U emeg u karo ke ju serre de ardo meydan, vind mêbo. Ma wazeme ke kitabê Raa Ma ki xêlê çeo de, xêlê kitabxano de bero vinitene. İ isonê ke ma ra dima yene (lac u çenekê, tornê ma) ni kari bizone.

Kam ke wazeno tarixê, zon u kulturê xo re xızmetê bikero, rayi zafe. Kamci raê çıçax tenena rında? Mesela nawa!

Hawtemalê sîma bimbarek bo!*

Heyder ŞAHİN

Her serre asma Marti de dı hawtemali estê. **Hawtemalo Qıc**, **Hawtemalo Pil**. Hawtemalo Qıc hesabo khan ra her serre 7ê Marti dero. (Hesabê nikaêni ra 20ê Mati.) Hawtemalo Pil, hesabo khan ra her serre 17ê Marti dero. (Pêmo nikaên ra her serre 30ê Marti.)

Qereçarseme, asma Marti de çar-semeo verêno. Domani, cêni u ciamordi kincanê xuyê newu kenê pay. Dewu de jÿyo ke nuxriyê çêyiyo, sono lêa şilane birrneneno ano; a lêa şilane zerrê dı gılu de qılasneno ra, zerrê a şilane ra domanu, pilu (cêni u ciamordu) viarnêno pıro. Jÿ uşire cênê pê, danê mal u naxiri ro ke mal u naxır nêwes mebo. Desta sodiri rew ra, xona ke theyr u thur nıkıla xo ağwe ro nêda, verê her çi urzenê ra, sonê ağwe anê. Ağwe kenê domanu ro ke domani nêwes mebê, khul u riskın meberê. Ağwe pızknênê axur u gomê mali ra, eke mal u naxır ki her nêweşiye ra dÿri bımano.

Hawtemalo Qıc be **Newroz**, dewanê Erzingani u Tercani de jÿ roza. Taê 7, taê 9 roji roze cênê, gêrmi pozenê kenê vıla. Asma Marti de mavênê 8 u 9ine de leglege desta sodiri yena. Leglege paço sur ke ardo, ceng vejino. Eke sarê genimi ardo, a serre her çi bolo. Eke aste ard, nêweşiye vejina, mal u mul, insani gest de mirenê.

Hesabo khan ra her serre 17ê Marti de ağwe kuna deru, endi nisanê usario. Manê xo uyo ke zımistan sono, usar yeno. A roza ağwe girênenê, zımistani dıme ra erzenê. Serê hardi vora sıpiya, binê hardi sajiya sura. Endi germ bêro, zımistan şêro.

Dar u ber mavênê 16 u 17 de yeno de (sezde). A roze hênıy voz danê. A roze dar u ber yeno de. Jÿ dare nêna de: Dara qerğaze! Ju mordemi thurikê xo eşto na dara qerğaze. Vato, “na thurikê mı bavokê (emanet) tÿyo.” Xonde ke u merik nêama thurikê xo nêguret, dara qerğaze nêşkına bero sezde.

Hawtemalo Pil de her kes miradê xo wazeno. Jÿyo ke cadê xo esto, pesewe sono lewê dare de vindeno. Eke dari amay de şikine paçê, çitike (leçege), puşiya, kulika xo berzere lızgê dare ser, yan ki phezikê dare ra girê dere. U tawi çi ke cad kerdo, jÿyo ke bêgunao, cadê xo yeno ca.

Ni dı roşanê ma ki zaf hewlê.

.....
*Nu nuştê **Heyder Şahini**, ma **www.cilagazete.com** ra guret, tene kerd kilm.

Ç i r o k i

Pasaê Dersim be dewicê Pilemoriye

Waxtê “Cuntawa Evren” de valiyê Dersim, Kenan Güven bi. İ ra ki vatene “Kenan Pasa”. Ju rocê nu Kenan Güven yeno Pilemoriye. Uca, beno meymanê Qaymaqami. Balkon de nisene ro. Vali Kenan Güven pers keno:

“Qaymaqam Beğ, nu isanê nacay çıva u cıko, xuy u xıseta xo çıko?”

Qaymaqam:

“Pasa, qomê na welati zaf baqılo. Bınê qesu de nêmaneno. Arıfo, alımo. Ez, her daim nino re sas bon.”

Na arê de qayt kene ke ju hawo dot ra yeno. Ver de ju here esta. Kurikê (kuriyê) here ki virana mormeki de ro. Mormek ke bi nejdi, ama dÿştê balkoni, Vali Kenan Güven qayte Qaymaqam keno nia vano:

“Ez ni mordem ra ju qese vaji, hala sevano? Çı cuav dano mı eceva?”

“Wile Vali Beg, mı to ra vat; isanê Pilemoriye bınê qeso de nêmaneno.”

“Qaymaqam Beg, no cayilo. Nêşikino bine qesê mı ra bıvejiyo! Serê na koo de çı muso ke mı ra seva-zo!”

“Vali Beg, tı zanena. Hama, ez unca von ke, qe pêskare cı meve.”

Vali Kenan Güven, balkon ra veng dano:

“Heeyy, dewic hala mara vace; tı heni sona koti? Layikê xo kerdo vıranê, bena koti? No çı halo?”

Dewic, cer ra (cera) cuab dano Vali:

“Çı pers kena Beğ, ni layiki derdi kerd zere mı. Vano ke, ‘ez son mektev’. Ez cıra van ke, ‘laze mı sona mektev sekene, na sawda ra vaz be, xêre wendene tore çino... Hama o gos nênaro mı ser. Vano ‘ez wanon’, çıye de bir nêvano. Ez cıra pers kon: Lacê mı wane-na bena çı? Vano ‘ez bon qaymaqam, bon vali pasa’! Mı yaxê xo cıra nêxellesna ra, nika bon mektev de qeyd ko, sero bıwano.”

Zonê Vali Kenan Güven qırtikê de maneno, beno sas pas. Bêveng mote qaymaqam beno. Qaymaqam, gran giran yeno zon ver:

“Vali Beg, mı tora va; isanê Pilemoriye arıfo, alımo. Bınê qesu de nêmaneno.”

Süleyman ÖZDEK

Adet u kulturê ma de suqlingi

Ali DİKME

Na mesela suqlingo, pê Pîrdo Sur de Müdür Ağay kerde ra, qesey kerde. Suqlingo, adet u kulturê ma de wayirê ju cao de rindekiye. Ni suqlingi, waxtonê germo de yena hetonê ma. Eke bi payij, sone cao germanê bino. Suqlingê kokîmî, komanê xo re sermiyanen kene. Her ju komê suqlingo de suqlinga kokîme dime, zofe teney kune ra tedîme, diyar be diyar sone yene.

Na mesela suqlingo, Müdür Ağay nia ard bi zon ver:

“Roze varason bi. Some Mazra. Uca, beme meymanê çe Tornê Sadîqî. Raa Mazra de çıçağ ke kotîme verê esketu, ma hard de ju suqlinge diye. Peru dana xo ro windena, nêşikîna rapero ya ki bîpero! Ma şîme lewê ke, çutîr biyo, suqlinge ju perê xo ra biya dirvetîne. Ma pegurete, tey berde dewa Mazra. Tene non da cî. Pero ke wertê gon de mendo rind şût. Ebe ju paço sipe gire da, pulusnara. Na suqlînga kokîme, ma daese rojî çe ma de weyi kerde. Peydo qayte cî bîme, perê xo biyo rînd, biyo wes. Ma suqlinga kokîme gurete, unca şîme vere Esketunê Mazra. Vajeme ke uca aê biverdimera. Lîngo ra paç gîredayî bi. Ma xona heto ju kerd ra ke suqlînga kokîme per dapîro, fîrda şîye. Heto

ju de paço sipe lînge ra mend. Halenê daê uza bi. Ma çıqa amene şîyene, a suqlinga kokîme uza diyene.”

Müdür Ağa, tene bêveng mend. Ora dîma unca qesê ard mesela suqlingo:

“Deva deve payîz bî. Şîme dewa Saldağ, çe Bava Mîstefay de beme meyman. Vere Heniyê Şînavdel de ma dest u rîye xo şût. Mî peskîra xo vete, riê xo kerd pak. Avaro qayte asmen biyo ke çî bivenî! Suqlîng kotera tedîme sone. U waxt Bava Mîstafa

verva ma ameyvî. Mî suqlingî musnayra cî. Bava Mîstafay destê xo kerd berz, nî qesî vat: ‘Ya Wayîrê Hard u Asmenî, tî oğîrê na ğerîvo rakere! Keder îlayîe cî mêde! Xêr u sîlametîye ser, onca mare peyser bêrê. Bîena înu kî kem mêke. î kî colîye, ro tero...”

Bava Mîstafay, destê xo fîşt hewa, sîqlingo re dest sana. Suqlingî şî, çîmanê ma vera bî vind. Kam çî zoneno çan roci asmende raê cene!

Ni yemiso ra Zazaki sevame?

Goze: Ma Zazaki de ni yemis ra vame “Goze”. Zonê ma de her ju namê ebe cîsn yeno vatene, nusnaene u wendene. “Goze”, namo de maykeka. Ni gozî xona nêreşte, nêne werdene.

Dirike: Nu yemis, sinco ra beno.

Saya Çuçiko: Ni yemis ra vame “Saya Çuçiko”. Cîsnê nî namî kî maykeko. Eke dî namî tedîma yene bene ju name, cîsne î namê newî gore namo vîren belî beno. Ma de nu yemîsî kî yeno werdene.

Sunge: Hard ra vecîna. Yemis ne, zarzawata.

RaaMa

Wayîrê Pelge (Herausgeber)
Axademiê Elewîyanê Austria
(Alevitische Akademie-Austria)

Sermîyanê Karê Nustene
Ali Dikme *(temsîlkarê perlode)*
Süleyman Özdek *(sermîyanê abonen)*
Hüseyin Şimşek *(redakte u grafik)*
Bülent Tosun *(karê vetiş u vîla kerdene)*

Erĝatkerdoĝi
Zeynep Arslan, Cemal Babayiĝit, Ali Heyder
Cetecu, Kadir Karataş, Eren Kılıç, Kerime
Şimşek, Feride Türkmen

Tel.: 0650 361 55 47

E-mail: aa_austria@gmx.at

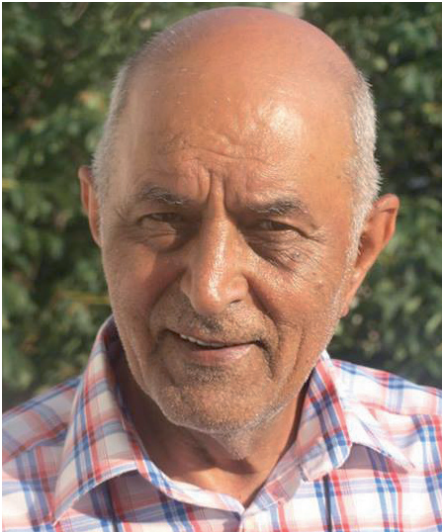
Hesabê Panka
Hallac Medien- und Kulturzentrum
Panka: Bank Austria
IBAN: AT82 1200 0513 2936 5507
BIC: BKAUATWW

.....

î komelayê ke dest u poşt dane na pelgê:
Komê Wendoĝonê Elewîyanê Vienna
Hallac Medien- und Kulturzentrum
Komê Dêsimanê Vienna
Radonê Dêsim

Dewa Gola Tikmo.

Ali Dikme.

Apê Uşen ebe roneni, mı ebe thüyo xo kerdbi mird!

Ali DİKME

Oxtê de mı be apê mı Uşenê Tikmu, Pîrdê Sur ra hata Gola Tikmu raê ra hawalen kerde. Ap Uşenê Tikmu, nîka ra xêyle serri raver şî heqîya xo. Caê xo cenet bo!

Ma, Pîrdê Sur de taye purti guret. Barê mı heqvo, ye Apê Uşeni hem ju heqvo, hem ki ju çualo. Ma ke arajê dewa Saldağî kerd lete, tene araşîyayme ra. Ez hona domon biyo. Apê Uşen, endi zeweciaye bi. Zimelê xuye rîndek bi.

Uza ra uştîme ra, hata Heniye Şînavdel şîme. Verê bonanê Bava Mîstafay de ma solîğ guret. Dewa ma de darunê yemis çîne bi. Ma xo re dewonê bîno ra yemis ardene. Verê bonunê Bava Mîstefay de ki ju thüye biye. Ma awa xo sîmite, şîme binê thüye ke Bava Mîstefa hawo non weno. Eke ma dime, veng ma ki da.

“Bêrê noni ser!”

Apê Uşen şî, ez verê çevê de mendune. Mî heqvê xo naro, vecîyo dara thüye ser. Mî xêyle thüy werdi. Peydo, Apê Uşen ama tever, ez ke nêdiyo veng da. Mî cuab da cî:

“Apo, ezo thüye ser dero. Çîko?”

Ora dîma, rametlî Bava Mîstafay tene herediya.

“Nero, tî uza sekene, uza ra bêwar, wesan menda!”

Apê Uşen, cera vero:

“Bava, çîra heredîna. Ma zere de xo kerd mîrd, roneniya Cewe werde. Lazek ki ita ebe thüyo xo kerdo mîrd. Ha

thüy werde, ha roneni! Hurdemena kî ye tuye.”

Na arê de ez thüye ra amune war. Apê Uşen:

“Bara mı kuya Ali? Ma raê ra hawalîme. İson, hawalê xo re nîa keno!”

Bava Mîstafa:
“Tikme, to ronên werda, eyî kî thüy werde. Nîka tî çîra lazek ra mîlq kena. Eke mîrd nêbiya to re roneniya bine

pozeme. Hama seveta thüyuna qe qal mêke, tore thüy çîne!”

Ora dîma Bava Mîstafa cera ra mı:

“To re helal vo ciğere mı. Mî xore yaraniye kerde. Thüy qıdayê sîma bijere.”

Dîna sewtu mala, keş de nîna. î hurdemena kî şîye heqîya xo. Caê înu cenete bo. Ma bîlanunê ma ra zofê çî mîsayme. Caê perune kî cenet bo.

Zonê ma, xêle waxto ra raver hatam 5-10 serre ra raver binê tomeriyê de bi. Kes nêşikiyene gesey bîkerdene. Mîsletê ma, şarê ma hetê zon ra kî kerdbî sîlt, kerdbî thîp u thal. Zonê ma serde kî xêle kemer u kuçê zînaren gîr kerdî. Sermîyanê zulîmkaro waştene ke zonê ma binê kemer u kuço de can bîdo. Wela ke qe thawa tey qewe nêbeno, werte a welê de rut u rupal bîmano. Hama sıkır ke heni nêbî; zonê ma, wertê a wela ra, binê î kemer u kuço ra kî vecîya, ama raşte. Her roca newî, tenena zonê xo re wayîr vecime!